

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตรา 33 บัญญัติให้มีการจัดทำ แผน ศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมแห่งชาติ ซึ่งต่อมาเปลี่ยนชื่อใหม่เป็น “แผนการศึกษาแห่งชาติ” เป็นแผนยุทธศาสตร์ระยะยาว 15 ปี (พ.ศ. 2545-2559) ได้นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็น ปรัชญาพื้นฐาน โดยมีการบูรณาการและเชื่อมโยงระหว่างศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมและธรรมชาติ โดยมี “คน” เป็นศูนย์กลางของการพัฒนาที่ยั่งยืน มีคุณภาพ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมการเมืองและ สิ่งแวดล้อมและมุ่งไปสู่การอยู่ดีมีสุขของคนไทยทั้งปวง (แผนการศึกษาแห่งชาติ, 2545 : (1)) และ ประกอบกับอุดมการณ์สำคัญของการจัดการศึกษา คือ การจัดให้มีการศึกษาตลอดชีวิตและการ สร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ การศึกษาที่สร้างคุณภาพและสังคมบูรณาการอย่าง สมดุลระหว่างปัญญาธรรม คุณธรรม และวัฒนธรรมเป็นการศึกษาเพื่อคนไทยทั้งปวง มุ่งสร้าง พื้นฐานที่ดีในวัยเด็ก ปลูกฝังความเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมตั้งแต่วัยการศึกษาขั้นพื้นฐานและพัฒนา ความรู้ความสามารถเพื่อการทำงานที่มีคุณภาพ โดยให้สังคมทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัด การศึกษาได้โดยตรงตามความต้องการของผู้เรียนและสามารถตรวจสอบได้อย่างมั่นใจว่าการศึกษา เป็นกระบวนการของการพัฒนาชีวิตและสังคม เป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน สามารถพึ่งตนเองได้ รวมทั้งพาอาศัยซึ่งกันและกันได้ อีกทั้งสามารถแข่งขันได้ในระดับนานาชาติ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2547 : 1)

ประสบการณ์จากผลของการพัฒนาที่ผ่านมา ได้ให้บทสรุปอันมีค่ายิ่งโดยเฉพาะในข้อที่ว่า คุณภาพชีวิตเป็นมิติขององค์รวมจากปัจจัยในทุก ๆ ด้าน ที่จะต้องได้รับการเอาใจใส่โดยทัดเทียมกัน ทั้งความอยู่ดี กินดี จากการเติบโตทางเศรษฐกิจ สิทธิเสมอภาคทางการเมือง ความยุติธรรมใน กฎหมายแห่งรัฐ ในคุณภาพชีวิตได้กลายเป็นหัวใจของทิศทางที่เปลี่ยนแปลงในการพัฒนา ด้วยมิติ แห่งคุณภาพชีวิตเท่านั้นที่จะช่วยประคับประคองให้การพัฒนาเป็นไปอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน โดย แสดงออกด้วยผลสำเร็จจาก การพัฒนาคุณภาพของ “คน” ให้เป็นผู้สมบูรณ์พร้อมทั้งกาย สติ จิต และปัญญา พร้อมทั้งความสามารถในการสร้างสรรค์ สังคมคุณภาพ สังคมแห่งการเรียนรู้ สังคมอัน ก่อปรด้วยความสามานฉันท์และความเอื้ออาทรต่อกัน (รุ่ง แก้วแดง, 2545: คำนำ)

หลาย ๆ ประเทศได้ตระหนักว่าการศึกษาคือการผลิตพลเมืองแค่เป็นคนเก่งเท่านั้น แต่การศึกษาควรผลิตพลเมืองที่เป็นคนดีด้วย เห็นได้ชัดว่าถ้าเรามีพลเมืองที่เก่งแต่เห็นแก่ตัวหรือคนที่มีความสามารถอย่างอัจฉริยะแต่ไม่มีคุณธรรม จริยธรรม โลกก็จะไม่มีความสงบ คุณค่าของมนุษย์มิได้ขึ้นกับอำนาจหรือตำแหน่งทางการเมือง ทางธุรกิจ ในโรงงานหรือบริษัท ในโรงเรียนหรือในมหาวิทยาลัย แต่คุณค่าของมนุษย์อยู่ในตัวมนุษย์ทุกคน และ ในทุกก้าวของการดำเนินชีวิต (อาจอง ชุมสาย ณ อยุธยา, 2003: 3)

ตั้งแต่ครั้งโบราณมาก่อนที่มีกระทรวงธรรมการหรือกระทรวงศึกษาธิการในปัจจุบัน การศึกษาและพระศาสนานั้นเชื่อมโยงสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดมาโดยตลอด โดยวัดเป็นสถานที่ศึกษาของชาวบ้าน พระทำหน้าที่เป็นครูสอน คนไทยจึงได้รับทั้งวิชาความรู้และวิชาศีลธรรมไปพร้อมกัน แม้ต่อมารัฐจะจัดตั้งโรงเรียนมีครูเป็นของตัวเอง โรงเรียนก็เป็นวัดเสียส่วนใหญ่ วิชาศีลธรรมยังคงอยู่แม้ชื่อกระทรวงธรรมการมีตราสัญลักษณ์ของกระทรวงก็เป็นรูปเสมาธรรมจักร ซึ่งระบุถึงพระธรรม ต่อมาเมื่อเปลี่ยนเป็นชื่อกระทรวงศึกษาธิการรัฐตั้งโรงเรียนขึ้นเอง และนำโรงเรียนออกจากวัดไปส่วนหนึ่ง บทบาทของพระผู้สอนจึงลดน้อยลง ระบบนำเยาวชนเข้าถึงศีลธรรมก็เริ่มเสื่อมถอยลงพร้อมกับปัญหาเสื่อมโทรมทางศีลธรรมของผู้คนมีมากขึ้นและทวีความรุนแรงตามลำดับ จนลุกลามทำให้เกิดปัญหาสังคมอย่างอื่น (พระธรรมกิตติวงศ์ (ทองดี สุรเตโช), 2544: 27-28)

ก่อนการริเริ่มการจัดตั้งโครงการ โรงเรียนวิถีพุทธนั้น ได้พบปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาพุทธศาสนาในสถานศึกษา แม้กระทรวงศึกษาธิการจะให้มีการเรียนการสอนวิชาพุทธศาสนาในทุกชั้นและทุกระดับการศึกษาตลอดระยะเวลาเรียน 12 ปีก็ตาม แต่ก็ยังมีปัญหาในทางปฏิบัติอยู่มาก กล่าวคือ การบริหารและการจัดการศึกษาวิชาพุทธศาสนายังขาดประสิทธิภาพ ผู้บริหารการศึกษาให้ความสนใจวิชาพุทธศาสนาค่อนข้างน้อย ขาดความเอาใจใส่และมีมาตรการเสริมอย่างเป็นรูปธรรม สถานศึกษาหลายแห่งจึงไม่ได้จัดให้มีการเรียนการสอนอย่างจริงจัง ขาดครูเฉพาะทางที่มีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาสาระและทักษะในการประยุกต์หลักธรรมเข้ากับชีวิตประจำวัน อีกทั้งไม่ให้ความสำคัญต่อพระภิกษุที่มีความรู้ความเข้าใจในศาสนาอย่างถ่องแท้เข้ามาเป็นครูหรือวิทยากร ในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบและครบวงจรทั้งภาคปฏิบัติและภาคปฏิบัติ ขาดสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน วิชาพุทธศาสนาทำได้เฉพาะเป็นบางระดับและจริงจังในบางสถานศึกษาเท่านั้น จึงส่งผลให้ผู้เรียนขาดความซาบซึ้ง ขาดการปฏิบัติ และขาดการนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตอย่างทั่วถึง จึงไม่สามารถใช้วิชาพุทธศาสนาเป็นเครื่องมือในการส่งเสริมคุณธรรมและแก้ปัญหาชีวิตของเยาวชนและประชาชนในสังคมได้อย่างเด่นชัดและเป็นรูปธรรม อีก

ทั้งกระบวนการการเรียนการสอนวิชาต่าง ๆ ในระบบโรงเรียนยังขาดการบูรณาการระหว่างวิชา สามีญ ศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะที่พึงประสงค์และค่านิยมอันดีงามเข้าด้วยกัน การเรียนการสอนจึงอยู่ในลักษณะชอยเป็นแท่ง แบ่งเป็นท่อน ตัดตอนจากวิถีชีวิตที่แท้จริงที่มนุษย์พึง เรียนรู้ด้วยระบบของความรู้คู่คุณธรรม ส่งผลให้ผู้เรียนขาดปัญญาที่จะสามารถพัฒนาและแก้ปัญหา ชีวิตได้อย่างรู้เท่าทัน (แผนการศึกษาแห่งชาติ, 2545: 26-27)

ความหวังของสังคมไทยในการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมขณะนี้ส่วนหนึ่งน่าจะขึ้นอยู่กับ โรงเรียนวิถีพุทธ ที่นำหลักธรรมของพุทธศาสนามาใช้หรือประยุกต์ใช้ในการบริหารและการ พัฒนาผู้เรียน โดยรวมของสถานศึกษา เน้นกรอบการพัฒนาตามหลักไตรสิกขาอย่างบูรณาการ ผู้เรียนได้เรียนรู้ได้พัฒนาการกิน อยู่ ดู ฟัง เป็น โดยผ่านกระบวนการทางวัฒนธรรมแสงปัญญา และมีวัฒนธรรมเมตตา เป็นรากฐานในการดำเนินชีวิต (พระธรรมปิฎก, 2548) การที่ประเทศไทย เป็นดินแดนสำคัญที่ควรมีการจรโลงคุณค่าของพระพุทธศาสนาให้ชาวโลกได้รับรู้ประกอบกับ ประเทศไทยมีพระเถระที่ควรแก่การกราบไหว้บูชาอยู่ทั่วทุกพื้นที่ ดังนั้น โครงการโรงเรียนวิถีพุทธ ได้เริ่มต้นมาถูกทาง คือ การโน้มนำโรงเรียนเข้าประสานกับพระเถระ เป็นการหวนคืนของบ้าน วัด โรงเรียน อันจะนำไปสู่ความเข้มแข็งที่ยั่งยืนของชุมชนและสังคมอีกครั้ง (อดิษฐ์ โปธารามิก, 2547 : 4)

ตั้งแต่โครงการโรงเรียนวิถีพุทธได้เริ่มต้นขึ้นในปี พ.ศ. 2546 จนถึงปัจจุบัน ได้มีการทำ การวิจัยเกี่ยวกับการดำเนินงาน โรงเรียนวิถีพุทธ ในหลายเขตพื้นที่การศึกษา อาทิ นงลักษณ์ ยุทธ สุทธิพงษ์ ศึกษาแนวดำเนินการ โรงเรียนวิถีพุทธ เขตพื้นที่การศึกษาจังหวัด นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์ ปิงปประมาณ (2548) ณีฎฐกิตติ์ ศรีสันต์ ศึกษาปัญหาและแนวทางการ พัฒนาการดำเนินงาน โรงเรียนวิถีพุทธในภาคตะวันออกเฉียง (2548) และ ณีฎฐิกา ลิ้มเฉลิม ศึกษา การศึกษาสภาพการดำเนินงานตามแนวโรงเรียนวิถีพุทธ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่ การศึกษาราชบุรีเขต 1 (2549) เป็นต้นซึ่งได้พบปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ในการดำเนินงานตามแนว โครงการวิถีพุทธ เช่น การขาดงบประมาณสนับสนุน สถานที่ไม่เหมาะสม บุคลากรขาดความรู้และ ความเข้าใจในการดำเนินงาน ขาดสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน บุคลากรไม่เพียงพอ ความร่วมมือ ชุมชน/การประสานงานน้อย ขาดวิทยากร/ผู้รู้ทางด้านศาสนา บุคลากร ชุมชน ผู้ปกครองบางส่วน ขาดความเข้าใจแนวปฏิบัติตามวิถีพุทธจึงไม่ให้ความร่วมมือ เป็นต้น การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ โครงการวิถีพุทธที่มีส่วนใหญเป็นการศึกษาเรื่องสภาพของโรงเรียนวิถีพุทธ ซึ่งตามแนวทางการ ดำเนินงาน โรงเรียนวิถีพุทธของสำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดการจัดสภาพของโรงเรียนวิถีพุทธ ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ 1) ด้านกายภาพ 2) ด้านกิจกรรมพื้นฐานวิถีชีวิต 3) ด้านการเรียนการสอน

4) ด้านบรรยากาศและปฏิสัมพันธ์ และ5) ด้านการบริหารจัดการ(กระทรวงศึกษาธิการ, 2548: 4-5) แต่ในการวิจัยครั้งนี้ ศึกษาเจาะจงเฉพาะด้านที่ 5 คือ ด้านบริหารจัดการซึ่งการบริหารจัดการเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้โรงเรียนประสบผลสำเร็จหรือไม่ ดังที่อุทัย ธรรมเดโช (2531: 40) ได้ให้ความหมายการบริหารการศึกษา คือ กิจกรรมที่ผู้บริหารการศึกษากระทำเพื่อพัฒนาพลเมืองของชาติให้มีคุณภาพและคุณธรรมและการบริหารที่ดีย่อมนำมาซึ่งความสำเร็จขององค์กร นอกจากนี้ ปองสินวิเศษศิริ (2549) ได้กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษาที่มีระบบการบริหารที่ดีเหมาะสม กับบริบทและสภาพของสถานศึกษาจะเป็นเครื่องช่วยนำสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จ

จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นได้ว่าแม้จะมีการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวกับการดำเนินงานในโรงเรียนวิถีพุทธบ้างแล้วดังที่นำเสนอข้างต้นแต่ยังไม่มีผู้ใดทำการศึกษาเฉพาะเจาะจงด้านการบริหาร ประกอบกับผู้วิจัยยังเห็นความสำคัญที่ว่าแนวทางการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธจะดำเนินไปได้ด้วยดีนั้นจะต้องเริ่มต้นจากการบริหารงานในด้านต่าง ๆ เป็นอย่างดีเสียก่อน จึงจะทำให้โรงเรียนวิถีพุทธประสบผลสำเร็จไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงสภาพและปัญหาการบริหารโรงเรียนวิถีพุทธสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในกรุงเทพมหานครซึ่งจะสามารถนำผลการวิจัยไปหาแนวทางในการพัฒนาการบริหารโรงเรียนวิถีพุทธได้ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาสภาพการบริหารโรงเรียนวิถีพุทธ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในกรุงเทพมหานคร
2. ศึกษาปัญหาการบริหารโรงเรียนวิถีพุทธสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในกรุงเทพมหานคร

ขอบเขตการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาสภาพและปัญหาของการบริหารโรงเรียนวิถีพุทธ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในกรุงเทพมหานคร
2. การศึกษาการบริหารโรงเรียนวิถีพุทธ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งศึกษาตามแนวคิดการบริหารจัดการโรงเรียนวิถีพุทธที่กำหนดโดยกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักพัฒนานวัตกรรมจัดการศึกษา, 2548: 30-37) ซึ่งมีองค์ประกอบ 6 ด้าน คือ
 1. การเตรียมการ

- 1.1 หาที่ปรึกษา แหล่งศึกษา เอกสารข้อมูล
- 1.2 เตรียมบุคลากร กรรมการสถานศึกษา
- 1.3 เตรียมนักเรียน
- 1.4 เตรียมผู้ปกครองและชุมชน
- 1.5 กำหนดธรรมนูญสถานศึกษา/จัดแผนปฏิบัติการ
- 2 การดำเนินการจัดสภาพและองค์ประกอบ
 - 2.1 จัดหลักสูตรสถานศึกษา/แนวการจัดการเรียนรู้
 - 2.2 เตรียมกิจกรรมนักเรียน
 - 2.3 จัดกายภาพสถานศึกษา
 - 2.4 จัดบรรยากาศปฏิสัมพันธ์
- 3 การดำเนินการพัฒนาตามระบบไตรสิกขา
 - 3.1 บุคลากรและผู้เกี่ยวข้อง
 - 3.2 นักเรียน
- 4 การดูแลสนับสนุนใกล้ชิด
 - 4.1 นิเทศ ติดตาม
 - 4.2 สนับสนุน
 - 4.3 รวบรวมข้อมูล
 - 4.4 ประเมินผลระหว่างดำเนินงาน
- 5 การปรับปรุงพัฒนาต่อเนื่อง
- 6 การประเมินผลและเผยแพร่ผลการดำเนินงาน

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

โรงเรียนวิถีพุทธ หมายถึง โรงเรียนที่ดำเนินงานตามแนววิถีพุทธ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 52 โรงเรียน

สภาพการบริหาร โรงเรียนวิถีพุทธ หมายถึง ลักษณะการปฏิบัติงานในการบริหารตามองค์ประกอบทั้ง 6 ด้านดังนี้ การเตรียมการ การดำเนินการจัดสภาพและองค์ประกอบ การดำเนินการพัฒนาตามระบบไตรสิกขา การดูแลสนับสนุนใกล้ชิด การปรับปรุงพัฒนาต่อเนื่อง การประเมินผลเผยแพร่ผลการดำเนินงาน ตามที่กำหนดโดยกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักพัฒนาวัตกรรมการจัดการศึกษา, 2548: 30-37)

ปัญหาการบริหาร โรงเรียนวิถิปุทธ หมายถึง อุปสรรค ข้อขัดข้อง หรือข้อบกพร่องในการปฏิบัติงานหรือกิจกรรมที่ต้องพิจารณาแก้ไขที่พบในการบริหารตามองค์ประกอบ 6 ด้าน ของกรอบการบริหาร โรงเรียนวิถิปุทธของสำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา 2548 กระทรวงศึกษาธิการ

ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนวิถิปุทธ หรือครูใหญ่ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในกรุงเทพมหานคร

ผู้รับผิดชอบโครงการ หมายถึง ผู้ที่ได้รับมอบหมายเป็นผู้ดูแลการดำเนินงานโครงการวิถิปุทธ ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในกรุงเทพมหานคร

หัวหน้ากลุ่มสาระ หมายถึง หัวหน้ากลุ่มครูผู้สอนในกลุ่มสาระวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ประโยชน์ของการวิจัย

1. ผลของจากวิจัย สามารถนำไปเป็นข้อมูลสำคัญในการพัฒนาการบริหาร โรงเรียนวิถิปุทธ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. ผลของการวิจัยจะนำไปสู่การกำหนดแนวทางในการวางแผน ปรับปรุงและพัฒนา โรงเรียนวิถิปุทธ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในกรุงเทพมหานครอย่างเป็นระบบ
3. ผลของการวิจัยสามารถนำไปกำหนดแนวทางในการแก้ปัญหา การบริหาร โรงเรียนวิถิปุทธ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ใน กรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ใช้ประชากรทั้งหมด

1) ประชากร ได้แก่ โรงเรียนวิถิปุทธ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ใน กรุงเทพมหานคร 52 โรง ผู้ตอบแบบสอบถาม คือ

- 1.1 ผู้บริหาร โรงเรียน ได้แก่ ผู้อำนวยการ หรือ ครูใหญ่ จำนวน 1 คน
- 1.2 ผู้รับผิดชอบโครงการวิถิปุทธ จำนวน 1 คน

1.3 หัวหน้ากลุ่มสาระวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จำนวน 1 คน
รวมประชากรทั้งสิ้น 156 คน

2) เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย ประกอบด้วยเครื่องมือ 3 ประเภท คือ

2.1 แบบสอบถาม สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ผู้รับผิดชอบโครงการวิถิพุทธ หัวหน้ากลุ่ม
สาระวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ(Check list) และ
ปลายเปิด (Open-ended)

ตอนที่ 2 สภาพการบริหารในโรงเรียนวิถิพุทธ ทั้ง 5 ด้านเป็นมีลักษณะเป็น
แบบตรวจสอบรายการ(Check list) และปลายเปิด (Open-ended)

ตอนที่ 3 ปัญหาในการบริหารจัดการในโรงเรียนวิถิพุทธทั้ง 5 ด้านมีลักษณะเป็นแบบ
ตรวจสอบรายการ(Check list) และปลายเปิด (Open-ended)

2.2 แบบสำรวจการจัดสภาพทางกายภาพและบรรยากาศของสถานศึกษาที่ครอบคลุมการ
จัดภายในอาคารสถานที่ สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน อาณาบริเวณที่มุ่งเน้น ความสว่าง ความ
สะอาด ความสงบ

2.3 แบบตรวจสอบเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงาน โรงเรียนวิถิพุทธ

3) การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยขอหนังสือราชการจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพื่อขอความร่วมมือ
ในการเก็บข้อมูลไปยังผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มประชากร ผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถามด้วย
ตนเองและรับกลับด้วยตนเอง บางส่วนรับกลับทางไปรษณีย์ การสำรวจและแบบตรวจเอกสาร
ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ในการคำนวณค่าทางสถิติดังกล่าว โดยอาศัยการ
คำนวณจากโปรแกรม สถิติสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Sciences)

ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิจัย

บทที่ 1 บทนำ ประกอบด้วย ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของการวิจัย กรอบแนวคิดการวิจัย ขอบเขตการวิจัย คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ วิธีดำเนินการวิจัย และการนำเสนอผลการวิจัย

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย ปรัชญาพื้นฐานพุทธศาสนา โครงการโรงเรียนวิถิปุทธ ความเป็นมาของโรงเรียนวิถิปุทธ ความหมายของโรงเรียนวิถิปุทธ ความมุ่งหมายประโยชน์ของโรงเรียนวิถิปุทธ กรอบความคิดรูปแบบโรงเรียนวิถิปุทธ การจัดวิถิปุทธสู่วิถีการเรียนรู้ การบริหารโรงเรียนวิถิปุทธ 6 ด้าน คือ การเตรียมการด้วยศรัทธาและขันตะ การดำเนินการจัดสภาพและองค์ประกอบ การดำเนินการพัฒนาตามระบบไตรสิกขา การดูแลสนับสนุนใกล้ชิด การปรับปรุงและพัฒนาต่อเนื่อง การประเมินและเผยแพร่ผลการดำเนินงาน เอกสาร บทความและหนังสือว่าด้วยการศึกษาแนวพุทธศาสตร์ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย กล่าวถึง วัตถุประสงค์ของงานวิจัย ประชากร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ผลการวิเคราะห์ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล สถานภาพของผู้ให้ข้อมูล ผลการวิเคราะห์สภาพและปัญหาของการบริหารจัดการแบ่งเป็น 6 ด้าน ผลการจัดลำดับค่าเฉลี่ยสภาพและปัญหาการบริหารโรงเรียนวิถิปุทธทั้ง 6 ด้าน ผลการศึกษาแนวทางแนวทางที่เป็นไปได้ในการแก้ปัญหาในการบริหารโรงเรียนวิถิปุทธ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีการดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

รายการอ้างอิง

ภาคผนวก

ประวัติผู้วิจัย